

§ 10 tilladelse efter Lov. Nr. 1486 af 24. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

**Embvej 9
4983 Dannemare**

21. juni 2012

Stamoplysninger

Ansøger:

I/S Solbjerggård (Embvej 9 og Maglehøjvej 171)

Ejendom med besætning:

Embvej 9

4983 Dannemare

Ejere af selskabet på ansøgningstidspunktet:

Per og Gustav Jørgensen

Ejendomsnummer Embvej 9:

21387

Matrikel nr.:

4a, Emb By, Arninge

Hovedaktivitet:

Planteavl med kvæg- og hestehold

CVR nr.:

14432280

CHR nr. (I/S Solbjerggård):

15739

Tilladelsesdato:

21. juni 2012

Sagsbehandler:

Catarina Jensen

Kvalitetskontrol:

Dorthe Prip Lahrmann

Indholdsfortegnelse

Stamoplysninger	1
Afgørelse	3
Ansøgning om tilladelse	3
Tilladelse.....	4
Vilkår.....	4
Høring	4
Lovgrundlag	4
Udnyttelsesfrist.....	5
Offentliggørelse og klagevejledning	5
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af anlægget	7
Planforhold.....	7
Afstandskrav	7
Landskabelige værdier	7
Bedriftens arealer.....	8
Gødningsproduktion og – håndtering	8
Lugt	9
Støj og transport.....	9
Støv fra anlæg og maskiner.....	10
Fluer og skadedyr	10
Affald	10
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	10
Egenkontrol og dokumentation	11
Ammoniak og Natur	11
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af arealerne	15
Påvirkning fra arealerne.....	15
Påvirkning af søer og vandløb	15
Påvirkning af arter med særligt beskyttelseskrav (bilag IV-arter og sårbar natur)	17
Kvælstof til grundvand.....	22
Bilag 1	23
Bilag 2	25

Afgørelse

Ansøgning om tilladelse

Lolland Kommune har modtaget en ansøgning fra I/S Solbjerggård om § 10 tilladelse til at udvide besætningen på ejendommen Embvej 9, 4983 Dannemare fra 29 køer med opdræt samt 10 heste med opdræt til 66 årskøer med opdræt samt 8 heste med opdræt, hvilket svarer til en udvidelse fra i alt 38,9 DE til i alt 74,45 DE kvæg og heste.

I/S Solbjerggård driver ejendommene Embvej 9 og Maglehøjvej 171. Det er kun på Embvej 9, at der er en besætning.

	Dyretype	Antal dyr	Dyreenheder
Produktion før	Kødkvæg med opdræt	29 stk. tung race med opdræt	34,6
	Heste	10 stk. 5-700 kg med opdræt	4,3
Produktion tilladt	Kødkvæg med opdræt	66 stk. tung race med opdræt	70,97
	Heste	8 stk. 5-700 kg med opdræt	3,4

Sammen med ansøgning om udvidelse af besætningen, er der søgt om etablering af en ny stald nord for det eksisterende staldanlæg på Embvej 9. Den nye stald er ansøgt til at blive 7 m høj med et grundareal på 33 m x 37 m, hvilket svarer til 1221 m². Stalden etableres som dybstrøelsesstald med "gardiner" (naturlig ventilation).

Der er efterfølgende også søgt om etablering af en ensilageplads vest for den nye stald. Etableringen af ensilagepladsen er en del af denne tilladelse. Ensilagepladsen bliver på 7,5 m X 30 m med afløb til møddings saftbeholderen ved møddingspladsen.

Ansøgningen er dateret den 21. februar 2012 og indsendt i henhold til § 10 i husdyrloven¹. Der er afkrydset i rubrikken "ja" i alle 10 spørgsmål i ansøgningskemaet omkring miljø, natur, landskab og naboforhold i ansøgningskemaet.

Foto 1, Luftfoto af ejendommen med påtegning af den nye stald og ensilagepladsen (fremsendt af ansøger)

¹ Lov. Nr. 1486 af 24. december 2009 om godkendelse m.v. af husdyrbrug

Tilladelse

Lolland Kommune har vurderet, at der meddeles tilladelse til udvidelse af dyrehold i henhold til gældende regler på baggrund af oplysningerne i ansøgningen samt på nedenstående vilkår.

Vilkår

Der er i denne § 10 tilladelse alene taget stilling til miljøtekniske forhold omkring landbrugsdriften og dyreholdet og ikke til godkendelse efter anden lovgivning som byggeloven, arbejdsmiljøloven, dyreværnsloven m.v. Ud over vilkårene i denne § 10 tilladelse, skal regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes.

Ejendommen og dyreholdet må ikke udvides yderligere eller ændres driftsmæssig på en måde der indebære forøget - eller anden forurening, før kommunen har vurderet og evt. tilladt eller godkendt det.

Der er ved denne tilladelse stillet følgende vilkår:

- Der må ikke ske transport af husdyrgødning gennem Arninge ad Arningevej lørdag, søndage og helligdage.
- Opstår der gener fra skadedyr – herunder fluer og rotter - på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- Dokumentation i form af kvitteringer for bortskaffelse af affald, indkøbte dyr, videresalg og slagteriafregninger, sædskifte- og gødningsplaner/regnskaber, forpagtnings- og afgræsningsaftaler m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
- Der skal etableres en 10 meter dyrkningsfri bræmme og en 20 meter bræmme, hvor der ikke må udbringes husdyrgødning, mod vandhullerne 2 og 4 på kort 8. Begge afstande regnes fra vandhulsbrinkens øvre kant.

Nærmere om vurdering og vilkår fremgår af de efterfølgende afsnit.

Høring

Udkast til denne tilladelse er blevet sendt i høring hos ansøger, konsulenten og naboer i 6 uger fra den 13. juni 2012 til den 26. juli 2012.

Følgende ejer af naboejendom er hørt om udkastet:

Ea Caspersen, Arningevej 31, 4900 Nakskov

Ea Caspersen oplyste telefonisk den 20. juni 2012, at hun ikke havde bemærkninger til sagen.

Lovgrundlag

Lov. 1486 af 24. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Bek. 294 af 18. april 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Bek. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Udnyttelsesfrist

Tilladelsen til etablering af stald og til udvidelse af besætningen skal udnyttes inden 2 år. Udnyttes hele eller del af tilladelsen ikke inden 2 år bortfalder den del, der ikke er udnyttet. Med udnyttet menes der, at byggeri af stalden er påbegyndt.

Ensilagepladsen skal være etableret inden 4 år efter denne tilladelse er givet.

Hvis den meddelte tilladelse på et senere tidspunkt ikke udnyttes, helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Herefter vil den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, bortfalde.

Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Offentliggørelse og klagevejledning

Denne godkendelse er offentliggjort på Lolland Kommunes hjemmeside samt med en notits i Lollandsposten og Ekstaposten den 3. juli 2012 med 4 ugers frist for at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. Fristen for klage over afgørelsen er derfor den 31. juli 2012 inden normal arbejdstids ophør.

Eventuel klage skal være skriftlig og skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men fremsendes til Lolland Kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo eller på mail til lolland@lolland.dk. Lolland Kommune sender så klagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med sagens øvrige akter og Lolland Kommunes bemærkninger til klagen.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en evt. klage, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Klagenævnet sender kvitteringsbrev og opkræver selv gebyret.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Supplerende oplysninger om Natur- og Miljøklagenævnet og om fremsendelse og behandling af klager findes på www.nmk.dk.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer noget andet. Godkendelsen kan derfor godt på ansøgers eget ansvar udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 81, stk. 1.

Lolland Kommune orienterer ansøger, om der er indkommet klager ved klagefristens udløb.

Godkendelsen er fremsendt til følgende:

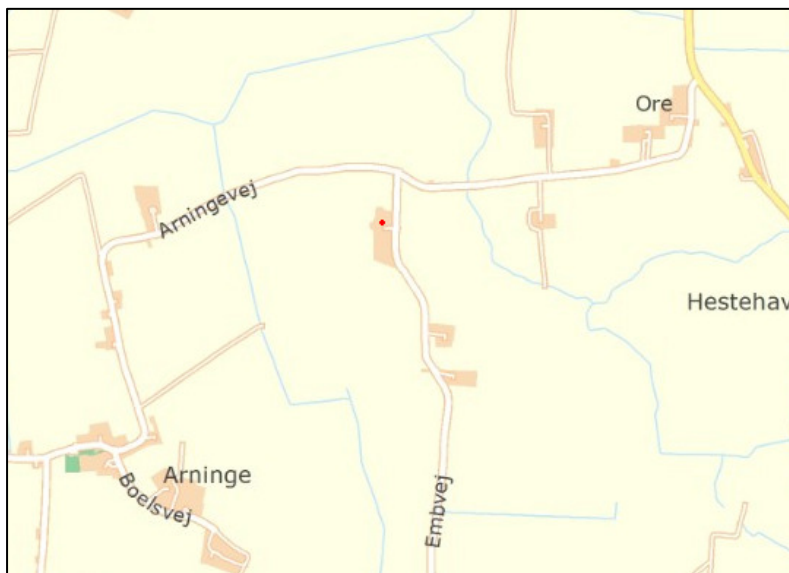
- Ansøger Per og Gustav Jørgensen
- Konsulent Vestjysk Landboforening (Helle Lund Harpøth) – hsh@vjl.dk
- Naturcenter Storstrøm – sto@nst.dk
- Embedslægerne/Sundhedsstyrelsen – sjl@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening (DN) – dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd – husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – natur@dof.dk, lolland@dof.dk
- Danmarks Sportsfisker Forbund – jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening – mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen – nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – fbr@fbr.dk
- Friluftsrådet – fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Storstrømmen – jakobsen.terkel@gmail.com
- Dansk Botanisk Forening – perh@snm.ku.dk

Denne godkendelse kan desuden indbringes for Domstolene indenfor 6 måneder efter endelig afgørelse er truffet i henhold til Husdyrgodkendelsesloven § 90.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af anlægget

Planforhold

Ejendommen ligger 1,3 km fra Arninge og 1 km fra Ore i landzone i et område uden lokalplan.

Kort 2, oversigtskort over beliggenhed af ejendommen Embvej 9

Nærmeste naboer er Embvej 5 og Arningevej 31. På Embvej 5 bor ansøger selv. Afstanden til Arningevej 31 er 212 m. Ejer og bebor af Arningevej 31 er hørt inden den endelige afgørelse blev truffet.

Afstandskrav

Afstand til	Afstandskrav	Faktisk afstand
Sø og vandløb	15 m	460 m
Offentlig vej mm.	15 m	30 m
Egen beboelse	15 m	65 m
Naboskel	30 m	170 m
Nabobeboelse	50 m	154 m

Alle generelle afstandskrav er overholdt til den nye stald.

Landskabelige værdier

Etablering af den nye stald sker som en separat bygning. Staldens grundplan vil være ca. 1.221 m² og 7 m høj. Staldens nederste del vil blive opført i gule plader/sten eller træ, mens den øverste del vil være "gardin". Der er eksisterende beplantning, som bevares, vil skjule en del af stalden.

Ensilagepladsen etableres i nord for den nye stald og vil ikke være synlig fra offentlig vej (Embvej).

Det er Lolland Kommunes vurdering, at etablering af den nye stald og ensilagepladsen ikke vil ændre på karakteren af de landskabelige værdier ved ejendommen.

Bedriftens arealer

I/S Solbjerggård driver 177,3 ha som alle er ejet af virksomheden. Arealerne er tilknyttet ejendommene Embvej 9 og Maglehøjvej 171.

Arealer ligger hverken i P klasse, nitratfølsomt indvindingsområde eller nitratklasse II / III. En lille del af arealerne ligger i Natura 2000 område (arealer under Maglehøjvej 171 – arealerne ved Nakskov Fjord).

Mere om arealerne under afsnittet "miljøteknisk beskrivelse og vurdering af arealerne"

Kort 3, Oversigtskort over I/S Solbjerggårds arealer

■ Arealer til Maglehøjvej 171

■ Arealer til Embvej 9

Gødningsproduktion og – håndtering

Alle dyrene står i de eksisterende stalde enten på dybstrøelse eller opbundet. Hele besætningen på nær hestene bliver flyttet til den nye stald, som placeres nord for de eksisterende stalde.

Den nye stald bliver med dybstrøelse og fast gulv med skrab ved foderbord.

Den nuværende kvægstald vil blive indrettet med bokse til heste.

Type	Nudrift	Ansøgt
Gødning fra dyr på stald	38,9 DE	74,45 DE

Efter udvidelsen vil langt hovedparten af husdyrgødningen være dybstrøelse, og en lille del vil være daglig udmugning.

Den samlede mængde husdyrgødning bliver anvendt på bedriftens arealer.

Den nuværende møddingsplads vil fortsat blive anvendt til gødning fra daglig udmugning, mens dybstrøelsen vil blive fjernet fra staldene 2 gange årligt og kørt direkte ud til udspreddning. Såfremt dybstrøelsen ikke kan udspreddes indenfor 14 dage, vil den blive overdækket. Gødning på møddingspladsen vil blive bragt ud sammen med dybstrøelsen.

Der er en møddingssaftbeholder på 95 m³ i forbindelse med møddingspladsen. Beholderen har på grund af størrelsen aldrig været kontrolleret. Den nye ensilageplads tilsluttes også denne beholder. Da der opbevares dybstrøelse og daglig udmugning fra hestestalden på møddingspladsen fremkommer der kun meget begrænsede mængder møddingssaft. På ensilagepladsen er det hensigten at opbevare overdækket majsensilage, hvilket betyder, at der kun fremkommer meget begrænsede mængder ensilagesaft. Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at møddingssaftbeholderen er tilstrækkelig stor.

Fosfor (P)

Opgørelse over fosforproduktion i husdyrgødningen

Årlig tilførsel, ansøgt drift	Udbringningsarealer
Fosfor i alt	922,73 kg
Fosfor pr. ha	5,204 kg

Kvælstof (N)

Opgørelse over kvælstofproduktionen i husdyrgødningen

Årlig tilførsel, ansøgt drift	Udbringningsarealer
Kvælstof i alt	7306,01 kg
Kvælstof pr. ha	41,207 kg

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "gødningsproduktion og -håndtering".

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene, hvor dyrene er. Desuden kan lugt fremkomme fra møddingspladsen og i forbindelse med udmugning og udbringning af husdyrgødning. Da alle dyrene går på dybstrøelse, vil der ikke forekomme lugt fra gylle.

Den nye stalds øverste del vil være med "gardin", hvilket betyder, at der er naturlig ventilation i stalden.

Der har ikke tidligere registreret klager over dyreholdet på Embvej 9. Da de nærmeste naboejendomme ligger mindst 150 m fra staldene, vurderer Lolland Kommunen, at der ikke vil være gener fra lugt fra stald. Det kan dog fremkomme lugtgener ved udbringning af gødning.

Såfremt dyreholdet efter Lolland Kommunes vurdering giver anledning til særlige lugtgener, er det Lolland Kommunes vurdering, at det er tilstrækkeligt at regulerer dette efter de generelle regler.

Vilkår

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte særlige vilkår i relation til "lugt".

Støj og transport

De største støjkloder på Embvej 9 er i forbindelse med udmugning, samt fra transport af foder og gødning. Der vil også være noget transport, når dyrene skal til slagtning.

Da al ventilation er naturligt i den nye stald, vil der ikke forekomme støj fra en mekanisk ventilation.

Transportvejene fra Embvej 9 og til de "blå udbringningsarealer" fører gennem Arninge, som er en samlet bebyggelse. Lolland Kommune vurderer at der ikke vil være gener if. udbringning af husdyrgødning til de "gule udbringningsarealer" omkring ejendommen Embvej 9 (se kort 2 og 3).

Vilkår

- Der må ikke ske transport af husdyrgødning gennem Arninge af Arningevej lørdag, søndage og helligdage.

Støv fra anlæg og maskiner

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm. I særlige tilfælde kan der fremkomme støv fra trafik til og fra husdyrbruget.

I relation til den forholdsvis lange afstand til naboer, samlet bebyggelse og byzone m.v., er det Lolland Kommunes vurdering, at aktiviteterne på ejendommen ikke vil give anledning til støvgener for naboerne.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "støv".

Fluer og skadedyr

Fluer og rotter er skadedyr, der kan forvolde skade på en kvægbesætning. Derfor finder Lolland Kommune det væsentligt, at der ikke skabes gunstige forhold for skadedyr som fluer og rotter. Det kan sikres på ejendommen ved at holde så rent for husdyrgødning og foderspild, som det er muligt.

Vilkår

- Opstår der gener fra skadedyr – herunder fluer og rotter - på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Affald

Det er Lolland Kommunes vurdering, at bestemmelserne i Lolland Kommunes affaldsregulativer er tilstrækkelig til, at der ikke vil opstå gener fra opbevaring og bortskaffelse af affald fra ejendommen.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til affald.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Lolland Kommune vurderer, at når der gælder kravet om anvendelse af BAT for husdyrbrug, der søger en tilladelse efter § 10 i husdyrloven, er udgangspunktet, at den generelle regulering er tilstrækkelig, når der ikke er særlige forhold, der taler for yderligere BAT tiltag. Det vil sige, at virksomheden overholder den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, som fastsætter minimumskrav til indretning af stalde, kapacitet af gødningsopbevaringsanlæg, krav til opbevaring af gødning, ensilage m.v., krav til indretning af afløb og til drift samt vedligeholdelse.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "BAT".

Egenkontrol og dokumentation

Vilkår

- Dokumentation i form af kvitteringer for bortskaffelse af affald, indkøbte dyr, videresalg og slagteriafregninger, sædskifte- og gødningsplaner/regnskaber, forpagtnings- og afgræsningsaftaler m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.

Ammoniak og Natur

§ 7-naturområder

Stald og lager

I husdyrgodkendelsesloven § 7 er der fastlagt en række beskyttede naturtyper, nemlig højmose, hede, overdrev, lobeliesø og andre ammoniakfølsomme søer. Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype. Etablering af stald og lager er ikke tilladt, hvis de ligger inden for en afstand af 300 m fra de pågældende § 7-områder.

Merbelastning

I "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 er der fastsat to bufferzoner på henholdsvis 300 m og 1000 m omkring § 7-områderne, indenfor hvilke der er krav til kvælstofemissionen til de ovennævnte særligt sårbare naturtyper. Disse afskæringskriterier er fastsat, så der ikke sker en væsentlig påvirkning af de mest følsomme naturtyper.

Indenfor 300 m fra et § 7-område må der ikke ske nogen forøgelse af merbelastningen. Er stald og anlæg beliggende indenfor en afstand af 300-1000 m fra et § 7-naturområde er det fastlagt, hvor meget den tilladte merbelastning på naturområdet højst må være. Den afhænger af antallet af øvrige ejendomme, der har en husdyrproduktion større end 75 dyreenheder (DE) både indenfor 1000 m fra den ejendom, der søger om miljøgodkendelse samt indenfor 1000 m fra § 7-naturområdet. Merbelastningen på naturområdet må ikke overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,30 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,50 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,70 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)
-

Hvis merbelastningen overskrider beskyttelsesniveauerne, vil ansøger blive anmodet om at projektilpasse ansøgningen, således at merbelastningen ikke overskrider grænseværdierne. Det samme vil gøre sig gældende, hvis den samlede baggrundsbelastning i forhold til naturens tålegrænse for de enkelte naturtyper overskrides jf. Ammoniakmanualen (Kilde 3).

I denne ansøgning er nærmeste § 7-lokalitet overdrevet Sølvbjerghøj beliggende ca. 7km sydvest for anlægget på Embvej 9. § 7-lokaliteten udgøres af et sandet overdrev, der - selvom

det er under stærk tilgroning – fortsat er botanisk værdifuldt; bl.a. med en stor bestand af den sjældne Liden Sneglebælg (Kilde 21).

Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som danner tilsammen et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også Ramsarområderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 Ramsarområder i Danmark.

Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 179 Nakskov Fjord. Afstanden fra staldbygningerne på Embvej 9 til den østlige del af Natura 2000-området er knap 3 km.

Natura 2000-område nr. 179 består overvejende af et marint areal. Det er et dynamisk landskab, hvor sedimenter kontinuert afsættes og omlægges af vand og i mindre omfang vind. Der er en betydelig materialevandring langs Albuen og ind i fjorden, hvor sand og finere sediment aflejres i strømlæ.

Udpegningsgrundlaget består – bortset fra Rørhøgen - af ynglende kystfugle og rastende vandfugle og afspejler dermed områdets karakter af lavvandet fjord med øer og kyster.

Natura2000-område	179, Nakskov Fjord
• Habitatområde	158, Nakskov Fjord
• Fuglebeskyttelsesområde	88, Nakskov Fjord og Inderfjord

Table 1. Nærmeste Natura2000-områder og andre indeholdte naturbeskyttelsesområder i forhold til ansøgningen.

Bilag IV-arter

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Lolland Kommune er der i nyere tid fundet 22 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. Deres status i kommunen fremgår af Bilag 9.2.

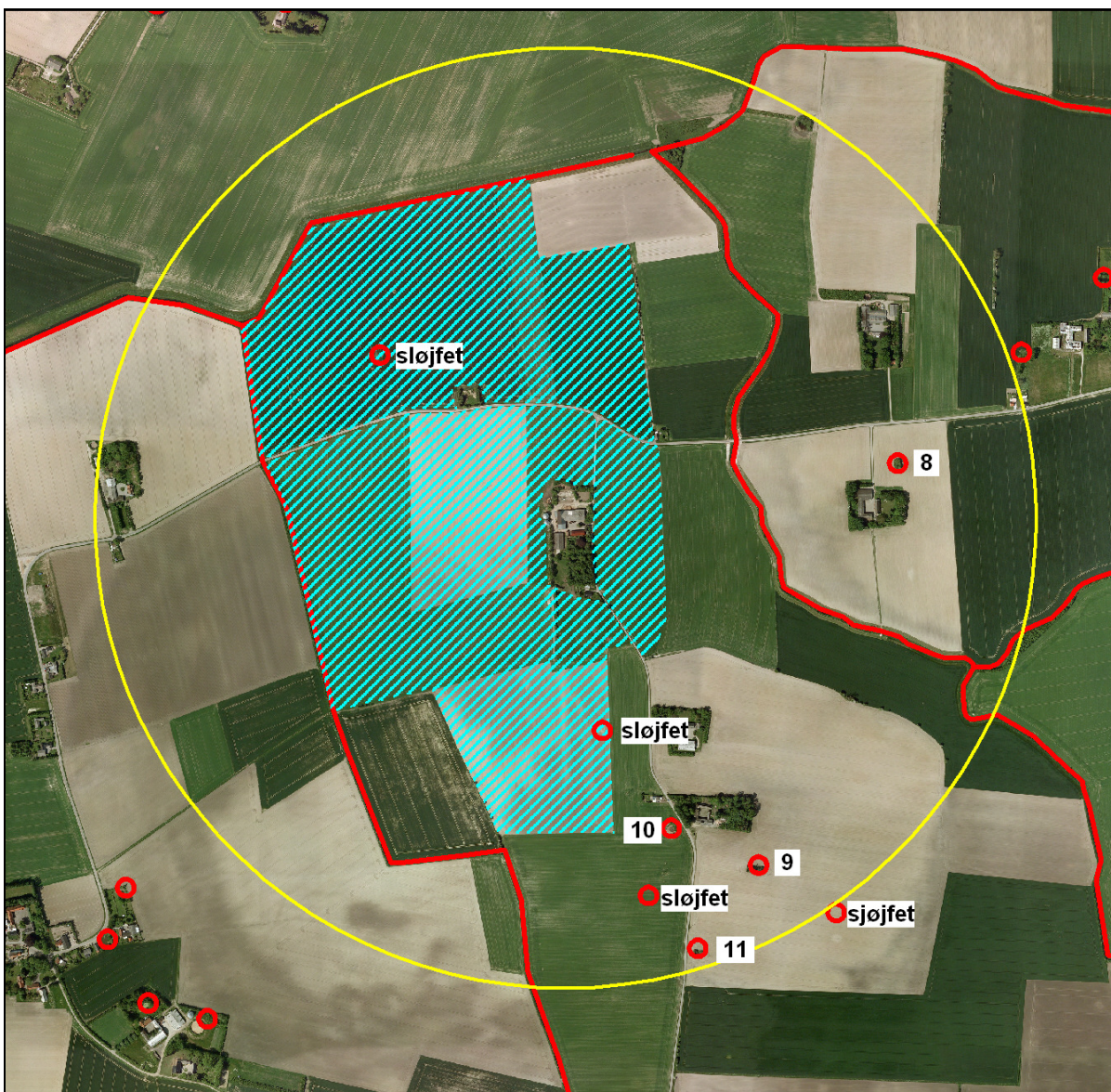
Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Registreringen af lokaliteter, der kan være potentielle levesteder for bilag IV-arter (padder) indenfor ca. 1000 m fra stald og lager ses på Kort 4. Naturområderne er besøgt d. 12. april 2012. Indenfor ca. 1000 m fra anlægget er registreret 7-8 vandhuller, hvoraf 4 er sløjfet. Af de resterende er kun vandhul nr. 11 i så god naturtilstand, at det vurderes at være potentielt levested for padder.

Padder (kilde 20, 21, 23, og 28)

I Lolland kommune forekommer ikke mindre end syv arter af Bilag IV-padder, og nyere undersøgelser har vist, at nogle af de sjældne er mere almindelige end først antaget.

Springfrø og Stor Vandsalamander forventes begge at findes i området, da arterne er vidt udbredte i kommunen. Lokalitet 11 er vurderet som potentiel ynglelokalitet for arterne, der ynder egentlige vandhuller som ynglelokalitet og førstnævnte gerne vandhuller nær skov. Spidssnudet Frø er ikke i samme grad knyttet til egentlige vandhuller men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge. Arten er som de to foregående arter vidt udbredt i Lolland Kommune, men er lokalt sjælden, hvis de egnede ynglelokaliteter mangler. I vandfyldte lavninger nær kysten syd og sydvest for Embvej 9 er Spidssnudet Frø talrigt forekommende. Arten vurderes ikke at findes nær anlægget på Embvej 9.

Kort 4, § 3-beskyttede naturområder indenfor 1000 meter fra stald og lager på Embvej 9. Vandhuller og vandløb er vist med rødt. Udspretningsarealer indenfor området er vist med turkis skravering.

Springfrø raster efter yngleperioden helst i løvskov, levende hegn eller remiser med bevoksning. Stor Vandsalamander opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring ynglevandhullet eller 2-300 m derfra. Dette samme gør Spidssnudet Frø. For begge arter er forudsætningen dog, at ynglebiotopen er omgivet af naturarealer eller i det mindste ikke dyrket ager.

Øvrige Bilag IV-padder (Løvfrø, Grønbroget Tudse, Strandtudse og Løgfrø) findes langs kysten ca. 5-8 km fra anlægget. Løgfrø og Strandtudse er registreret i området mellem Hummingen og Rødby Havn ca. 5 km sydøst for anlægget. Især førstnævnte er registreret overraskende talrigt i flere vandhuller, hvor den ikke tidligere er registreret (Kilde 20).

Udover ovennævnte bilag IV-padder er det sandsynligt, at der i området findes Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus (kilde 13 og 25)

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne, men mindst 5 flagermusarter er almindelige i denne del af kommunen – Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus og Dværgflagermus. Dertil kommer 4-5 arter, som er sjældne, men dog mulige at træffe i området (se Bilag 2). Arterne vil være tilknyttet skove, træbevoksede vådområder, gamle træer og bygninger.

Der er findes leve- eller rastemuligheder i form af gamle driftsbygninger, gamle træer i skovbrynene eller i stynede vejtræer. Flere arter kan ligeledes yngle i menneskeboliger. Brynene omkring smålunde ved gårdene i området og ved Kongeskoven vest for ansøger vurderes at være rige på insekter og dermed at være udmærkede forurageringsbiotoper for Flagermus.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter

Det er næppe sandsynligt, at der i det område, der kan blive påvirket af forøget fordampning af ammoniak fra stald og lager findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Regionale og lokale naturværdier

Beskyttet natur iht. Naturbeskyttelseslovens § 3

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser o.l., strandenge og strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. Der er i henhold til Naturbeskyttelsesloven § 3 forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand. Der findes i en radius af 1000 m fra stald og lager 4 vandhuller samt flere vandløb, som er omfattet af lovens § 3 (Kort). Der er derudover ikke registreret beskyttede naturområder eller vandløb indenfor 1000 m fra anlægget.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Merbelastningen med ammoniak stammer fra en ønsket udvidelse af en ammekvægs- og heste besætning fra 38,9 dyreenheder (DE) til 74,5 DE.

Natura 2000-områder og ammoniakfølsomme naturområder (§ 7-lokaliteter) er beliggende for langt væk til at der er nogen målbar ammoniakdeposition på naturarealerne og beskyttelsesområder, og det vurderes, at der tilsvarende ikke er nogen væsentlig negativ påvirkning af områderne.

Hvad angår naturen indenfor 1000 m fra stald og lager, er der udelukkende registreret vandhuller, og disse er gennemgående i dårlig naturtilstand. Et vandhul er vurderet som potentiel ynglelokalitet for 2 Bilag IV-padder. Afstanden fra vandhullet til anlægget er godt 900 m i nord-nordøstlig retning. Det udvidede husdyrbrug vil i kraft af at afstanden mellem anlægget og levestedet ikke bedrage til nogen målbar merbelastning af naturområdet/levestedet.

Den samlede vurdering er, at der ikke er behov for at stille vilkår for udvidelsen af husdyrbruget, hvad angår ammoniak emission.

I forhold til Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord, vurderes det, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering i henhold til Habitatdirektivbekendtgørelsens § 7. Vurderingen er begrundet i, at der ikke vil ske en påvirkning af bevaringsstatus for - og udbredelse af de arter og habitatnaturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for Natura2000-området.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "ammoniak og natur".

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af arealerne

Påvirkning fra arealerne

Udspretningsarealernes beliggenhed fremgår af kort 3, 4 og 7. Det samlede udspretningsareal udgør 177,3 ha. Arealerne er beligget i nitratklasse N0 og N1 samt udenfor P-klasse og nitratfølsomme indvindingsområder. Den vestligste mark er beliggende indenfor Natura 2000-området.

Gødningstypen er dybstrøelse fra kvæg og heste. Husdyrtrykket er 0.41 DE/ha.

Ansøger har oplyst, at der normalt ikke tilføres husdyrgødning til arealerne i Natura 2000 området ved Nakskov Inderfjord, da de ligger "for langt" fra selve ejendommen med besætningen.

Skal arealerne fremadrettet tilføres husdyrgødning, skal det jf. naturbeskyttelsesloven anmeldes til Lolland Kommune, da der er tale om "en ny aktivitet" i natura 2000 området.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Udspretningsarealerne er besigtiget d. 12. april 2012.

Der er kommunens vurdering, at de generelle krav til ansøgers udspretningsarealer er overholdt. Ligeledes overholder ansøger såvel arealkravet for produktionen som harmonikravet for udspretningen af husdyrgødning.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "udspretningsarealerne".

Påvirkning af søer og vandløb

Udspretningsarealernes placering i forhold til marine og ferske recipienter er summeret i tabel 5.

De østligste udspretningsarealer er beliggende mod Ryde Å og Munkerodsrenden. Førstnævnte er målsat til karpefiskevand (B3-målsætning). Munkerodsrenden er generelt målsat (C-målsat). At et vandløb er C-målsat, svarer til lempet målsætning. C-målsatte vandløb skal

hovedsagelig anvendes til afledning af vand. Forholdene i vandløbene må ikke være til hinder for, at målsætningen i op- og nedstrøms liggende vandløb kan holdes.

De vestligste udspretningsarealer er beliggende mod Ryde Å og tilløb til Ryde Å. Sidstnævnte vandløb er ligeledes C-målsat.

Samtlige nævnte vandløb er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Ferske recipienter -	Munkerodsrende, Luserenden, Ryde Å, tilløb til Ryde Å
Målsætninger	C – lempet målsætning
Målopfyldelse	For hovedparten gælder, at er det sikkert, at målsætningen ikke nås inden 2015. For en mindre del af strækningerne, er det sandsynligt, at målsætningen ikke nås

Table 5, Marine og ferske recipienter for udspretningsarealerne.

I forbindelse med udarbejdelse af basisanalyser til vandplaner er der lavet risikoanalyser for en del af de berørte vandløbsstrækninger. For hovedparten gælder det, at målsætningen sandsynligvis ikke nås inden 2015 eller at det er sandsynligt, at målsætningen nås, men at kvaliteten af data kan forbedres. (kilde 5).

Foto 6, Udyrket bræmme langs Luserenden, d. 12. april 2012.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Udspretningsarealerne og tilliggende naturarealer er besøgt d. 12. april 2012.

Det er konstateret, at der ikke er arealer, der er kraftigt skrånende ned mod vandløbene. Hældningen er mindre end 5 grader, eller terrænet er jævnt.

Langs Munkerodsrenden og Ryde Å er der ved de østligste udspretningsarealer i forbindelse med naturvurderingen målt en 1-1½ m udyrket bræmme. Det er samme er tilfælde for langs vandløbene på de vestligste udspretningsarealer. Ansøger har efterfølgende oplyst, at han har målt bræmmerne til at være mindst 2 m, samt han er meget opmærksom på, at kravet om 2 m bræmmer langs visse vandløb overholdes. Manglende overholdelse af krav om 2 m bræmmer kan være bekostelig ifm. krydsoverensstemmelse.

Langs den sydlige del af Luserenden er der målt er en 5-7 m bred græsbræmme målt fra kronekant (= øvre knæk på vandløbsbrinken).

Der er jf. Vandløbsloven krav om 2 m bræmmer langs den åbne del af alle ovenstående vandløb.

Der er kommunens vurdering, at vandløbenes tilstand og naturindhold ved udspretning af husdyrgødning er sikret på de strækninger, hvor der ligger åbne vandløb, når gældende lovgivning overholdes.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "Påvirkning af søer og vandløb". Det gældende bestemmelser om f.eks. 2 m bræmmer vurderes tilstrækkelige.

Påvirkning af arter med særligt beskyttelseskrav (bilag IV-arter og sårbar natur)

Beliggenheden af udspretningsarealerne fremgår af kort 3, 4 og 7. I forhold til besigtigelserne af naturarealer omkring stald og lager er der besigtiget yderligere en række vandhuller på eller nær udspretningsarealerne samt et strandengsareal (tabel 7).

Padder (kilde 20, 21, 23, og 28)

Forekomst af Bilag IV-padder, potentielle levesteder og deres levestedskrav i området er beskrevet i afsnittet "ammoniak og natur".

Af de besigtigede naturområder er vandhullerne 2, 4, og 5 vurderet til at være egnede ynglelokaliteter for Stor Vandsalamander og Springfrø (kort 8).

Flagermus (kilde 13 og 25)

Vedr. forekomsten af flagermus henvises til afsnittet "ammoniak og natur". Arterne vurderes ikke at blive påvirket af udbringelse af husdyrgødning.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter

Det vurderes ikke at være sandsynligt, at der nær ved eller på de marker, hvor der udspreddes husdyrgødning, findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Vandhuller

Af vandhullerne er 3 registreret som habitatnaturtype 3150, der er "næringsrige søer med flydebladsvegetation". Denne søtype karakteriserer naturligt næringsrige søer, der samtidigt er

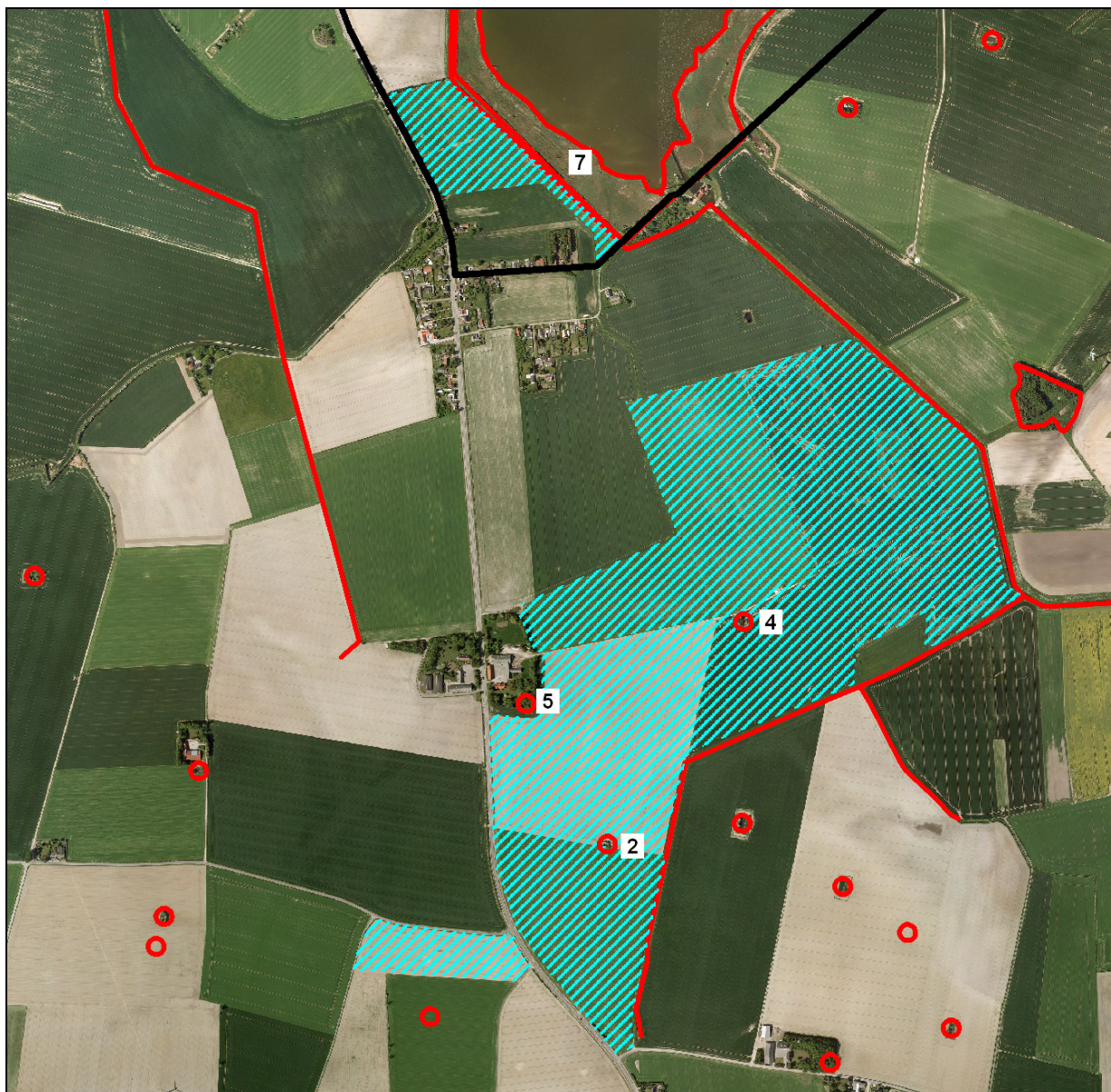
næringsbegrænsede, med flydebladsvegetation af Vandaks og Andemad. Habitatnaturtypen inkluderer imidlertid også eutrofierede søer. Ingen af de registrerede søer er næringsbegrænsede.

Strandenge

Indenfor Natura 2000-området er der kortlagt en uafgræsset strandeng (strandørsump), habitatnaturtype 1330.

Lokalitet	Habitatnatur	Potentielt levested for	Afstand til dyrket mark
2	3150	Springfrø, Stor Vandsalamander	< 1 m
4	3150	Springfrø, Stor Vandsalamander	< 1 m
5	3150		Mod øst ca. 4 km
7	1330	Ikke levested	> 10 m incl. dige

Tablet 7, Forekomst af habitatnatur, øvrig sårbar natur og potentielle levesteder for Bilag IV-arter nær udsprekningsarealerne. Lokalitetsnumrene er overensstemmende med numrene på Kort 8. (Naturtypekoder: 3150 = næringsrige søer med flydebladsvegetation, 1330 strandeng)

Kort 8, De vestligste udspretningsarealer samt beskyttede naturtyper med rødt. Besigtigede lokaliteter er angivet med lokalitetsnumre, svarende til tabel 3. Mod nord er Natura2000-området angivet med sort streg.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

For gode botaniske lokaliteter og tillige værdifulde leve- og rastesteder for Bilag IV-padder, er det væsentligt for kommunen at sikre, at lokaliteterne ikke påvirkes negativt ved belastning af kvælstof forårsaget af afdampning af ammoniak fra udspretningsarealerne.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Især de naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er derfor foretaget en konkret vurdering af de naturtyper, som ligger indenfor eller op til de angivne udbringningsarealer.

I vurderingen indgår følgende forhold omkring udbringning af husdyrgødning, som vil kunne påvirke bilag IV-arter og naturværdier i øvrigt negativt:

- At der sker en påvirkning af naturområderne ved udbringning af husdyrgødning. Det vurderes, at der op til 20- 30 m fra et areal, hvorpå der udbringes husdyrgødning, vil kunne ses en tilstandsændring på naturområderne forårsaget af ammoniakafdampning (Kilde 17 og 19). Det vurderes, at de tilførte luftbårne gødningsstoffer vil bevirke en tilgroning af naturområder med mere kvælstofbegunstigede arter. Få konkurrencesterke arter vil begunstiges og dominere. Dette vil kunne ske omkring vandhuller og i terrestriske naturområder (moser, eng og overdrev). Den generelle naturtilstand forringes, og paddernes fouragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt.
- At der befinder sig padder på arealerne, hvor der skal udbringes husdyrgødning. Hovedparten af Bilag IV-padderne vandrer meget koncentreret til vandhullerne og oversvømmede moser og enge. Ligeledes vandrer mange padder væk fra vandhullet umiddelbart efter æglægningen. Ved udbringning af husdyrgødning er det muligt, at det sker på et tidspunkt, hvor padderne vandrer til eller fra vandhuller og andre yngelokaliteter, og hvor der derfor er stor koncentration af padder umiddelbart omkring yngelokaliteterne. Ved udbringningen er der derfor mulighed for, at padder i stort antal kommer i kontakt med husdyrgødningen, som kan medføre lammelser og død hos padder.

Bilag IV-arts lokaliteter (vandhuller)

Det vurderes ud fra ovenstående forhold, at udbringning af husdyrgødning indenfor en afstand af 20 meter fra et naturområde, som fungerer som yngle- og rasteområde for paddearter omfattet af Bilag IV, kan ødelægge yngle- og rasteområdet over en årrække enten gennem påvirkning fra afstrømning eller gennem påvirkning fra afdampning af kvælstof fra udspretningsarealerne. Endvidere vurderes det, at det ikke kan udelukkes, at padderne kan omkomme gennem direkte kontakt med husdyrgødningen . Derfor sættes nedennævnte vilkår.

Vurderingerne er givet under forudsætning af, at husdyrgødningen udbringes, som loven foreskriver og som beskrevet i ansøgningen mht. udbringningsmetode og -tidspunkt

Endvidere henledes opmærksomheden på, at vandløbsloven også er gældende for en række vandhuller. Vandløbslovens § 69 om 2 meter dyrkningsfri bræmmer langs vandløb og søer omfatter alle naturlige søer over 100 m², som ikke er isolerede. En ikke-isoleret sø er en sø med af- eller tilløb. Opfyldelse af vandløbsloven indgår i kommunens krydsoverensstemmelseskontrol "KO-kontrol", og bræmmer omkring vandhuller vil blive kontrolleret i den forbindelse.

Foto 9, Lokaltet 4, der er lysåben og omgivet af dyrket mark. Vandhullet er potentielt levested for Springfrø og Stor Vandsalamander.

Uafgræsset strandeng (strandørsump).

Kommunen kan, jævnfør § 29 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven, fastsætte yderligere vilkår, hvis det vurderes, at et lokalt naturområde anses for at være særligt bevaringsværdigt. Lolland kommune har besluttet at anvende samme skærpede krav, som er stillet for naturområder, der er udpeget iht. Husdyrgodkendelseslovens § 7.

I forhold til afdampning af ammoniak fra markerne umiddelbart op til den § 3-beskyttede strandeng vurderes det, at der udbringningen ikke vil bidrage til en overskridelse af naturtypens tålegrænse på 30-40 kg N/ha /år. Baggrundsbelastningen i kommunen er 12,0 Kg N/ha/år (Kilde 9) og en forøget belastning med op til 1 kg N/ha /år fra udspretningsarealerne fører fortsat ikke til en overskridelse af tålegrænsen for strandørsumpen.

Vilkår

- Der skal etableres en 10 meter dyrkningsfri bræmme og en 20 meter bræmme, hvor der ikke må udbringes husdyrgødning, mod vandhullerne 2 og 4 på kort 8. Begge afstande regnes fra vandhulsbrinkens øvre kant.

Kvælstof til grundvand

Der findes ikke udspretningsarealer beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland. Samtlige arealer ligger i et område "uden særlig drikkevandsinteresse".

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til "kvælstof til grundvand".

Bilag 1

Anvendte kilder og referencer

- 1) Ansøgningsmateriale
- 2) Analyse af jordbrugserhvervene 2009.
<http://statsforvaltning.dk/everest/tmp/090625110742/modelLolland.pdf>
- 3) Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005)
- 4) Basisanalysedel I for vanddistrikt 35, hovedopland II
- 5) Basisanalyse del II for vanddistrikt 35, hovedopland II. Vurdering af vandforekomsters tilstand. Risikovurdering.
- 6) Basisanalyse for Natura 2000 område 179, Nakskov Fjord. Storstrøms Amt 2006. <http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/519D7A89-1F4C-4BC8-87F1-E59D1F16C260/0/179basisogbilag.pdf>
- 7) By og landskabsstyrelsen 2009: Tillæg til basisanalyse for Natura 2000-område nr. 179. http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/D0239B40-D8F0-4231-ADED-DECEE49100EA/92924/179_Nakskov_Fjord_tillaeg.pdf
- 8) By- og Landskabsstyrelsen 2010: Forslag til Natura 2000-plan 2009-2015. Nakskov Fjord og Indrefjord, Natura 2000-område nr. 179, Habitatområde H158, Fuglebeskyttelsesområde F88. http://www2.blst.dk/publikationer/naturplanforslag/179_NakskovFjor.pdf
- 9) DMU 2009: Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoetilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositiontables.asp?period=-2009&water=kommuner&Select=Vis+tabel
- 10) DMU m.fl. 2009: NOTAT. Grøn Vækst – Videnbehov. <http://www.dmu.dk/NR/rdonlyres/3B4B58B1-0953-42E8-9F4D-87DAF5794FD7/0/GroenVaekst.pdf>
- 11) GIS-temaer fra <http://www.arealinformation.dk> vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, §7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
- 12) GIS-temaer fra Storstrøms amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
- 13) Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (www.dmu.dk/pub/FR635.pdf)
- 14) Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
- 15) Habitatdirektivbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af d. 1. maj 2007, med senere ændringer.)

- 16) Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
- 17) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
- 18) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
- 19) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet – DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
- 20) Lolland Kommune 2008: Registrering af sjældne padder i Lolland Kommune. Upubliceret arbejdsdokument udarbejdet af Kåre Fog for Lolland Kommune.
- 21) Lolland kommune 2012: upublicerede registreringer foretaget af AGLAJA v. Eigil Pløger 2012
- 22) Oplysninger på www.vandognatur.dk
- 23) Oplysninger på www.naturdata.dk
- 24) Oversigt over botaniske lokaliteter 3: Lolland, Falster, Møn og Bornholm (Miljøministeriet, 1982)
- 25) Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061
- 26) Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000
- 27) Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle
- 28) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006
- 29) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006
- 30) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006
- 31) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter 2006. En revision af rødlistede planter 1999.
- 32) Bekendtgørelse nr. 1695. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- 33) Østrogener fra gylle kan udvaskes. Lægdsmand, Mette. Danmarks Jordbrugsforskning. 2005. http://www.agrsci.dk/ny_navigation/nyheder/oestrogenener_fra_gylle_kan_udvaskes

Bilag 2

Bilag IV-arter i Lolland Kommune

Art	Udbredelse/lokaltitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts Flagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer; stærkt knyttet til ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Skimmelflagermus	Arten findes på en enkelt lokalitet i området ved Nakskov Fjord.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Arten har udelukkende kvarter i bygninger året rundt.
Bredøret Flagermus	Ved overvågning. Detektorlytning i 2002-2005 blev registreret ved Søholt og Hamborg Skov. Det tyder på, at arten er mere udbredt og almindelig øst for Store Bælt end tidligere antaget.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.

§ 10 tilladelse til husdyrbrug, Embvej 9, 4983 Dannemare – 21. juni 2012

Langøret Flagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune. Meget tyder på, at den ikke er sjælden, men blot overset mange steder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Kun fem recente forekomster: fire ved Kramnitse og en ved Lundegårde	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Almindeligt forekommende i den vestlige del af kommunen. I midten af 1990-erne registreret nær udspretningsarealerne.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Spidssnudet frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen, især langs diget. Det ser dog ud til, at den er forsvundet fra landbrugslandet, men har overlevet der, hvor der er moser, enge eller strandenge.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Tidligere registreret i vandhuller ved udspretningsarealerne.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Grønbroget tudse	Almindeligt forekommende i området omkring Nakskov Fjord og langs Lollands sydvestlige kyst. Er i 2005 registreret i lavninger indenfor diget mod syd.	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Strandtudse	Et par forekomster i området ved Nakskov Fjord, en ved Riddertofte, en ved Kramnitse og en på Lindholm. Nogle af disse bestande er meget små og truede.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks.

§ 10 tilladelse til husdyrbrug, Embvej 9, 4983 Dannemare – 21. juni 2012

		græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Klokkefrø	Uddøde på Lolland ca. 1975. Der har været en bestand i den nordvestlige del af kommunen.	
Markfirben	Der vides kun lidt om artens tidligere forekomst. Den har tilsyneladende altid været sjælden på Lolland.	
Eremit	Findes i Halstedkloster Dyrehave og Maltrup Skov. Tidligere fundet i Keldskov og Kristianssæde Skov (senest set i 1980'erne).	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Enkelt Månerude	Har haft forekomster i digegrave. Senest set i 1918 ved Rødbyhavn.	Tilgroning, vandstandssænkning, naturlig succession.
Mygblomst	Enkelte gamle voksesteder i den østlige del af kommunen	Tilgroning, vandstandssænkning.